

UPRAVA BANKE
Broj:UB- 242/ 2020

***PRAVILNIK O PROMJENJIVIM KAMATNIM STOPAMA NA KREDITE
POTROŠAČA***

Koprivnica, svibanj 2020.

Temeljem članka 61. Statuta Podravske banke d.d, Uprava Banke na svojoj 19. sjednici održanoj 28. svibnja 2020. godine, donosi

PRAVILNIK O PROMJENJIVIM KAMATNIM STOPAMA

NA KREDITE POTROŠAČA

UVODNE ODREDBE

Ovaj Pravilnik primjenjuje se na one kredite potrošača, koji imaju unaprijed definirane planove otplate kredita, a koji su ugovoreni uz promjenjivu kamatnu stopu.

Potrošač je svaka fizička osoba, a koja djeluje izvan područja svoje gospodarske djelatnosti ili slobodnog zanimanja (rezident i nerezident).

Ovim Pravilnikom utvrđuju se:

- uvjeti pod kojima se mogu mijenjati kamatne stope
- razdoblja i način promjene kamatne stope

VRSTE KAMATNIH STOPA

Kod kreditnih poslova Banka može ugovoriti sljedeće vrste kamatnih stopa:

- **Promjenjivu kamatnu stopu ili**
- **Fiksnu kamatnu stopu**

Fiksna kamatna stopa je jedinstvena nepromjenjiva kamatna stopa za cjelokupno trajanje ugovora o kreditu.

Promjenjiva kamatna stopa je podložna promjenama tijekom trajanja kredita s osnove referentne kamatne stope i/ili drugih troškova.

Učestalost izmjene visine kamatnih stopa se provodi sukladno vremenskom obilježju iz tržišnog indeksa i prema ugovorenom datumu promjene kamatnih stopa za kredite.

Po svim kreditima koji imaju unaprijed definirane planove otplate, Banka u pravilu ugovara kamatne stope sukladno Odluci o kamatnim stopama Banke.

Vrsta kamatne stope definira se uz visinu kamatne stope i iskazuje u Odluci o kamatnim stopama i u ugovoru koji Banka zaključuje s potrošačem. Vrsta kamatne stope mora biti izričito navedena u svakom pojedinačnom ugovoru o bankovnom poslu koji se zaključuje s potrošačem.

OSNOVNA NAČELA UTVRĐIVANJA KAMATNIH STOPA

Visina kamatnih stopa koje Banka utvrđuje ovisi o tržišnim okolnostima koje određuju uvjete pod kojima Banka može pribaviti izvore financiranja na domaćem i inozemnom tržištu, te o kreditnom riziku Republike Hrvatske.

Osim utjecaja kretanja tržišnih parametara, uključujući parametar kreditne rizičnosti Republike Hrvatske, na visinu kamatnih stopa utječe i regulatorni trošak poslovanja Banke, odnosno financijski efekti promjena zakonske i podzakonske regulative koja ima utjecaj na cijenu izvora sredstava Banke, kao i na prihode od odobrenih kredita.

UVJETI POD KOJIMA SE MOGU MIJENJATI ADMINISTRATIVNE KAMATNE STOPE TIJEKOM KORIŠTENJA KREDITA, ODNOSNO OTPLATE KREDITA

Promjena kamatnih stopa predstavlja ponovno određivanje visine kamatne stope, temeljem promjene utvrđenih parametara koje Banka prati u kontekstu donošenja odluke o korekciji promjenjive kamatne stope.

Razdoblje promjene kamatne stope je razdoblje između dva uzastopna utvrđivanja visine kamatne stope.

Kamatne stope se izražavaju u određenom broju postotnih bodova na godišnjoj razini, zaokruženo na dva decimalna mjesta u skladu s matematičkim pravilima o zaokruživanju.

Kamatne stope na kredite sastavljene su od varijabilnog i fiksnog dijela. **Varijabilni (promjenjivi)** dio kamatne stope na kredite je ugovoreni parametar, ili više njih, čija je promjena neovisna o volji ugovornih strana, koji je jasan i poznat potrošačima.

Fiksni (nepromjenjivi) dio kamatne stope je određeni ugovoreni broj postotnih bodova, koji se ne mijenja tijekom korištenja, odnosno otplate kredita. Suma varijabilnog dijela i fiksnog dijela čine kamatnu stopu.

Isključivo promjena promjenjivog dijela kamatne stope ima utjecaj na promjenu visine promjenjive kamatne stope i kamatna stopa će se u svakom referentnom razdoblju mijenjati ili na više ili na niže u punom iznosu promjene vrijednosti promjenjivog dijela kamatne stope, a do zakonom dopuštene maksimalne visine ugovorne kamatne stope.

Parametar za izračun promjenjive kamatne stope

Banka kao parametar za određivanje visine varijabilnog dijela promjenjive kamatne stope primjenjuje „Nacionalnu referentnu stopu prosječnog troška financiranja hrvatskog bankovnog sektora“ (NRS). Nacionalna referentna stopa (NRS) implicitna je kamatna stopa koju na temelju Zakona o kreditnim institucijama izračunava i na svojim internetskim stranicama (www.hnb.hr) objavljuje Hrvatska narodna banka te koja služi kao indeks za određivanje promjenjivog dijela promjenjive kamatne stope na potrošački kredit, u skladu s člankom 11.a stavkom 2. Zakona o potrošačkom kreditiranju i člankom 24. stavkom 2. Zakona o stambenom potrošačkom kreditiranju.

Nacionalna referentna stopa (u tekstu: NRS) predstavlja prosječni trošak izvora sredstava hrvatskog bankovnog sektora (banaka i štednih banaka), s obzirom na određeni protekli period (3, 6 ili 12 mjeseci), vrstu izvora (depoziti fizičkih osoba, depoziti pravnih osoba iz nefinancijskog sektora, ostali izvori sredstava banaka) i relevantnu valutu (HRK, EUR, USD, CHF).

Način izračuna i objave NRS

Stope prosječnog troška financiranja bankovnog sektora u Republici Hrvatskoj predstavljaju jedinstvene javno objavljene prosječne troškove financiranja hrvatskog bankovnog sektora u pojedinoj valuti, koje se objavljuju kao Nacionalne referentne stope („NRS“).

Prema obuhvatu sredstava razlikuju se sljedeće tri vrste NRS-a:

1. **NRS1** – NRS za sredstva fizičkih osoba (izračunava se za valute HRK i EUR)
2. **NRS2** – NRS za sredstva fizičkih osoba i pravnih osoba iz nefinancijskog sektora (izračunava se za valute HRK i EUR)
3. **NRS3** – NRS za sva sredstva primljena od svih fizičkih i pravnih osoba, uključujući i one iz financijskog sektora (izračunava se za valute HRK, EUR, CHF i USD).

Svaka od gore navedenih NRS-a izračunava se za svako razdoblje od 3, od 6 i od 12 mjeseci i označava se oznakom **3M, 6M i 12M**. Kratica svakog NRS-a sadržavat će jasnu naznaku Obuhvata sredstava, sukladno objavljenim podacima HNB-a (Obuhvat 1, 2 ili 3), naznaku Duljine razdoblja za koje se izračunava, te oznaku Valute sredstava (HRK, EUR, USD, CHF), ukupno 24 indeksa.

Sredstva u kunama s valutnom klauzulom uključuju se u valutu uz koju su indeksirana (a ne u kunska sredstva).

Primjerice, šestomjesečni NRS, formiran na temelju podataka za sve glavne izvore sredstava od svih fizičkih i pravnih osoba u kunama, uključujući i one iz financijskog sektora (Obuhvat 3) u kunama, bit će označena kao „**6M NRS3 za HRK**“.

Troškovi izvora financiranja banaka

Sredstva prikupljenih depozita fizičkih osoba uključuju izvore sredstava od depozita fizičkih osoba, sredstva prikupljenih ukupnih depozita uključuju izvore sredstava depozita fizičkih osoba i pravnih osoba nefinancijskog sektora, a sva glavna sredstva financiranja uključuju glavne izvore sredstava svih fizičkih i pravnih osoba, uključujući i one iz financijskog sektora.

Za potrebe izračuna NRS-a HNB svako tromjesečje izračunava pokazatelje kamatnih troškova hrvatskoga bankovnog sektora za glavne izvore sredstava u tijeku prethodnog tromjesečja, kao i pokazatelje stanja tih izvora sredstava na kraju svakog mjeseca tromjesečja na koje se navedeni kamatni troškovi odnose.

Pokazatelji se izračunavaju za tri obuhvata (Fizičke osobe, Fizičke osobe i nefinancijski sektori, Sve pravne i fizičke osobe) i četiri valute (HRK, EUR, CHF, USD).

Pokazatelji se izračunavaju na osnovi podataka iz nekonsolidiranih privremenih izvješća (NP) za skupinu financijskih institucija "banke i štedne banke", odnosno mjesečnih i tromjesečnih podataka koje banke i štedne banke dostavljaju HNB-u u sklopu izvješća "AA – Bilanca i izvanbilančne stavke" i "RA – Račun dobiti i gubitka" na temelju Odluke o statističkom i nadzornom izvješćivanju. Stambene štedionice i podružnice kreditnih institucija iz država članica EU-a ne uključuju se u izračun troškova financiranja kreditnih institucija za potrebe izračuna NRS-a.

Tehnički zapis izračuna pokazatelja od strane HNB-a je naveden u metodologiji izračuna nacionalne referentne stope.

Podaci, kao i detaljnija specifikacija obuhvata pojedinih izvora sredstava objavljeni su na web stranicama HNB-a (poveznica „Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija“ na www.hnb.hr u tablici pod nazivom „**Troškovi izvora financiranja banaka**“).

Kontrole prije izračuna NRS-a

HNB provodi sljedeće kontrole ulaznih podataka.

Prva razina formalnih i logičkih kontrola ulaznih podataka sastavni je dio Odluke o statističkom i nadzornom izvješćivanju. Ove kontrole provode se odmah po primitku datoteka izvještajnih institucija na ulazu.

Druga razina kontrole podataka jest provjera jesu li sve banke dostavile izvješća "AA" i "RA" u tromjesečju za koje se računa NRS, u skladu s načinom i rokovima propisanim Odlukom o statističkom i nadzornom izvješćivanju. Iznimno, niti ova niti ostale kontrole ne odnose se na one banke koje nisu poslovale u cijelom tom tromjesečju (zbog toga što su tijekom tromjesečja počele ili prestale poslovati), s obzirom na to da one ne ulaze u obuhvaćenu populaciju za izračun NRS-a u predmetnom tromjesečju.

Treća razina kontrole podataka jesu dodatne kontrole ulaznih podataka, koje uključuju provjeru vremenske konzistentnosti kamatnih troškova pojedine banke. Provjerava se jesu li kamatni troškovi u računu dobiti i gubitka manji u referentnom tromjesečju nego što su prijavljeni u prethodnom tromjesečju. Kontrola se provodi na razini kombinacije sljedećih obilježja: vrsta komitenta, značajke kapitala, instrument, valuta, indeksacija, portfelj.

Četvrtu razinu kontrole čine kontrole koje se provode pojedinačno za svaku banku na razini kombinacije valuta i obuhvata iz dijela 2. Metodologije.

Petu razinu kontrole čini kontrola dosljednosti izvješćivanja o kamatnim troškovima i o glavnim izvorima financiranja za kraj godine, i to na način da se revidirani podaci uspoređuju s privremenim podacima (Naknadna kontrola točnosti ulaznih podataka).

Objava

Nacionalne referentne stope izračunava i javno objavljuje Hrvatska narodna banka na svojim internetskim stranicama www.hnb.hr/nrs.

U datoteci "Nacionalna referentna stopa (NRS)" HNB na svojim internetskim stranicama objavljuje agregirane pokazatelje troškova financiranja (list "TROŠKOVI") i izvora na koje se ti troškovi odnose (list "IZVORI") te izračunati NRS za promatrano tromjesečje (listovi "3M NRS", "6M NRS" i "12M NRS"). Objava novih podataka obavlja se tromjesečno u skladu s **Kalendarom objava**, koji se nalazi na internetskoj stranici HNB-a.

U navedenoj datoteci objavljuju se tromjesečni troškovi, mjesečni izvori i izračunati NRS za referentna razdoblja počevši od 1. tromjesečja 2020.

Navedene podatke HNB objavljuje na internetskim stranicama šezdesetoga dana nakon isteka izvještajnoga razdoblja na koje se oni odnose. Iznimno, ako je to neradni dan, objava se pomiče na prethodni radni dan.

Razdoblja, uvjeti i postupak promjene kamatne stope

Radnim danom za potrebe primjene NRS-ova smatra se svaki dan u tjednu, od ponedjeljka do petka, osim blagdana u Republici Hrvatskoj.

Banka primjenjuje sljedeće NRS-e:

- šestomjesečni NRS 3 - **za HRK (6M NRS 3)**
- šestomjesečni NRS 3 – **za EURO (6M NRS 3)**
- šestomjesečni NRS 3 – **za USD (6M NRS 3)**

Kamatna stopa se u svakom referentnom razdoblju u smislu ovog Pravilnika mijenja i na više i na niže u punoj mjeri promjene varijabilnog dijela kamatne stope.

U slučaju porasta vrijednosti varijabilnog dijela kamatne stope, kamatna stopa će se povećati u punoj mjeri porasta te vrijednosti, ali samo do najviše Zakonom dopuštene ugovorne kamatne stope. U slučaju pada vrijednosti varijabilnog dijela kamatne stope, kamatna stopa će se smanjiti u punoj mjeri pada te vrijednosti.

Ugovorima o kreditu s promjenjivom kamatnom stopom ugovaraju se promjenjivi elementi na temelju kojih se izračunava promjenjiva kamatna stopa, te razdoblja u kojima se razmatra donošenje odluke o korekciji visine kamatne stope i rokovi primjene izmijenjene kamatne stope.

Redovito usklađivanje kamatnih stopa obavlja se šestomjesečno. Na temelju redovitog šestomjesečnog usklađivanja, promijenjene kamatne stope primjenjuju se počevši od 1. siječnja i 1. srpnja svake godine (Dan redovitog usklađivanja).

Ugovorena referentna kamatna stopa na Dan redovitog usklađivanja bit će ona referentna stopa koja bude važeća 16. svibnja, odnosno 16. studenoga svake godine, prema odredbama ovog Pravilnika.

Nakon objave NRS-ova u svibnju i studenome svake godine, Banka će obavijestiti potrošača o promjeni kamatne stope u odnosu na postojeću kamatnu stopu i to najkasnije 15 dana prije primjene izmijenjene kamatne stope, te im dostaviti novi otplatni plan kredita za preostalo razdoblje otplate.

Primjerice, 3M NRS 3 za euro koji vrijedi na dan 16. svibnja i koji će se primjenjivati s Danom redovitog usklađivanja 1. srpnja, bit će onaj 3M NRS 3 za euro koji HNB objavi do 15. svibnja te godine, a HUB izračuna u objavi 16. svibnja te godine. Ti će NRS-ovi vrijediti kao referentne stope od 16. svibnja do 15. kolovoza te godine, odnosno do dana prije objave sljedećih NRS-ova.

Obavješćivanje Klijenata

Sve referentne kamatne stope koje Banka ugovara, kao i svi drugi parametri koje ugovara, javno su dostupni, jasni i poznati potrošačima, te njihova promjena nije ovisna o volji ugovornih strana. Oni su također dostupni u poslovnim prostorijama Banke i na internet stranicama Banke (www.poba.hr).

Rizici promjenjivosti kamatnih stopa

Banka informira potrošače o svim rizicima promjenjivosti kamatnih stopa. Promjenjivi element kamatne stope iz ovog Pravilnika tijekom razdoblja otplate kredita može se kretati i na niže i na više, a što može izazvati promjenu visine promjenjivih kamatnih stopa.

Nacionalne referentne stope (NRS-ovi), načelno su prilagođeniji hrvatskim gospodarskim i financijskim prilikama, odnosno stanju na hrvatskom financijskom tržištu, te su manje ovisni o kretanjima na svjetskim tržištima, iako je Hrvatska naravno uključena u svjetska gospodarska kretanja i stoga podložna i potencijalno pozitivnim i negativnim utjecajima tih kretanja.

Pri tome, NRS3 se formira na temelju podataka HNB-a o ukupnim troškovima financiranja hrvatskog bankovnog sektora, te ona uključuje i troškove svih oblika inozemnog financiranja svih hrvatskih banaka, pa je stoga relativno podložnija međunarodnim gospodarskim kretanjima od NRS 1 i NRS 2.

Prestanak postojanja promjenjivog elementa, odnosno ugovorenog parametra promjenjivih kamatnih stopa

U slučaju prestanka postojanja promjenjivog elementa, odnosno ugovorenog parametra promjenjivih kamatnih stopa tijekom postojanja prava i obveza iz kreditnog posla koji je ugovoren primjenom odnosno promjenjivog elementa, nadalje će se ponajprije primjenjivati onaj parametar koji će po mjerodavnim javno dostupnim pravilima, neovisnima o volji ugovornih strana, od strane tijela, odnosno osobe koja je parametar određivala, biti određen kao zamjena za parametar koji je prestao postojati.

Za slučaj da prestankom postojanja odnosno parametra on ne bude na navedeni način zamjenjiv drugim parametrom, na ugovorni odnos će se nadalje primjenjivati drugi parametar koji se može primjenjivati u skladu s ovim Pravilnikom, a koji je primjenjiv s obzirom na ugovorenu valutu kredita

Zamjena parametra će se obaviti u najkraćem razumnom roku nakon prestanka postojanja ugovorenog parametra.

U slučaju zamjene ugovorenog parametra drugim, kamatna stopa koja će biti zatečena kao postojeća u trenutku prestanka ugovorenog parametra ne može biti izmijenjena zbog samog prestanka postojanja parametra, nego će se zamjenom parametra zadržati tada zatečena kamatna stopa, tako da će se u mjeri u kojoj novi parametar u vrijeme zamjene parametara bude visinom različit od onoga koji je prestao postojati (viši ili niži), iznimno za takav slučaj odgovarajuće korigirati fiksni dio kamatne stope.

Postupak usklađenja promjenjivog parametra za kredite ugovorene do 31. prosinca 2017. godine

Temeljem Zakona o potrošačkom kreditiranju i Zakona o kreditnim institucijama, krediti potrošača s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom koji su odobreni do 31. prosinca 2017. godine će se poslije datuma primjene ovoga Pravilnika nastaviti usklađivati po odredbama Pravilnika koji je važio do 1. siječnja 2018. godine odnosno Banka će primjenjivati tromjesečni NRS 3 - za kunu (3M NRS 3); tromjesečni NRS 3 – za euro (3M NRS 3) i tromjesečni NRS 3 – za USD (3M NRS 3). Redovito usklađivanje kamatnih stopa po tim kreditima obavlja se šestomjesečno.

Promjenjive kamatne stope koje su ugovorene do 31. prosinca 2017. godine temeljem nekog drugog promjenjivog parametra (primjerice, EURIBOR-a, ZIBOR-a, promjenjive kamatne stope na depozit temeljem kojeg je kredit odobren), ne usklađuju se s odredbama ovog Pravilnika. Te kamatne stope nadalje se redovito usklađuju ugovorenom dinamikom.

Završne odredbe

Banka zadržava pravo izmjena i/ili dopuna ovog Pravilnika, a izmjene će učiniti javno dostupnima najmanje 15 dana prije njihova stupanja na snagu.

Pravilnik je dostupan na prodajnim mjestima Banke i na internet stranici Banke www.poba.hr.

Ovaj Pravilnik se primjenjuje na kredite potrošačima odobrene nakon 1. siječnja 2018. godine.

Prvo usklađivanje kamatnih stopa određenih u skladu s ovim Pravilnikom s promjenama ugovorenih parametara obaviti će se s primjenom od 1. srpnja 2018. godine, kao prvim Danom redovitog usklađivanja u smislu ovog Pravilnika.

Hrvatska udruga banaka (HUB) je objavila u veljači 2020. godine zadnji izračun NRS-a koji se odnosi na četvrto tromjesečje 2019., u skladu s kalendarom objave. NRS za prvo tromjesečje 2020. izračunavati će i objaviti HNB, u skladu sa metodologiji izračuna nacionalne referentne stope.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. lipnja 2020. godine. Danom primjene ovog Pravilnika, prestaje primjena Pravilnika o promjenjivim kamatnim stopama na kredite potrošača broj: UB-425/2017, od 28. prosinca 2017. godine.

Predsjednik Uprave Banke
Goran Varat